

Via Augusta del Penedès

Gelida

Ubicació

Comarca: Alt Penedès
Lloc/Adreça: Estació de tren de Gelida.
Alçada: 85

Coordenades:

Latitud: 41.448941444268
Longitud: 1.8663997203112
UTM Est (X): 405312
UTM Nord (Y): 4589216

Classificació

Número de fitxa: 08091 - 388
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia: Obra civil
Estil / època: Antic Romà Medieval Modern Contemporani
Segle: I aC. - XXI
Estat de conservació: Bo
Protecció: Inexistent
Tipus de protecció: Inexistent
Accés: Obert
Ús actual: Lúdic/Cultural
Titularitat: Pública

Fitxes associades:

[Font del Claro](#)

[Pont de Sant Salvador de la Calçada](#)

[Estació FFCC Gelida](#)

[Camí de can Mata](#)

Autoria de la fitxa: Martí Picas. INSITU SL

Data de registre de la dc., 12/06/2024 - 19:17

fitxa:

Descripció

La Via Augusta del Penedès és un projecte que ha recreat el recorregut de la Via Augusta a través de les comarques del Baix i Alt Penedès, transformant-la en una ruta de descobriment del territori. Aquest itinerari està estructurat en 7 etapes principals amb 2 variants addicionals, totes de baixa dificultat, amb distàncies entre 6 i 12 km i sense desnivells significatius. El trajecte, que pot ser recorregut en qualsevol direcció, està dissenyat per ser realitzat tant a peu com en bicicleta. Connectant aquests segments, els usuaris poden explorar longitudinalment l'espina dorsal de la comarca del Penedès, proporcionant una experiència integral del paisatge i la cultura locals.

La primera etapa de la Via Augusta del Penedès comença a Gelida, concretament al peu de l'estació de tren. Des de l'estació, el camí es dirigeix cap al polígon de La Gelindense i les Cases Noves, travessa el riu Anoia pel pont del camí del Mig (BV-2249), deixa enrere la deixalleria i la fàbrica Unex, i es desvia en direcció la Ferreria. Només a partir d'aquest punt es comença a gaudir del paisatge de vinyes que caracteritza la Via Augusta Penedès i que, de manera general, als voltants de tots els nuclis ha perdut terreny enfront dels polígons industrials i les urbanitzacions.

La ruta continua pel camí de Can Miquel en un terreny solcat de barrancs fins que arriba al pas de Piles, sobre el riu Anoia. Es creua el pont de la BV-2296 i immediatament després s'agafa el camí de l'esquerra que, amb un pendent acusat, permet arribar al corriol que remunta el curs sinuós del riu Anoia. Se segueix fins a l'altura de can Codorniu, i s'entra a Sant Sadurní d'Anoia pel nord-est.

El projecte, a part de disposar de la senyalització direccional, incorpora 3 mil·liaris d'acer que completen la ruta i n'afegeixen una càrrega interpretativa al recorregut. A Gelida estan col·locats a Sant Salvador de la Calçada, l'estació de Renfe i prop de la Ferreria.

Història

La Via Augusta, una denominació adoptada durant l'Imperi Romà per a la carretera que enllaçava Roma amb l'estret de Gibraltar (Cadis), constituïa una part clau de la xarxa de comunicacions terrestres que permetia el control imperial gràcies a la sofisticada enginyeria romana. Aquesta ruta seguia en gran part un antic camí conegut com la via Heraclea i era vital per al trànsit de mercaderies i moviment de les legions, essencials per imposar el poder de Roma.

Travessant els Països Catalans des de Salses i la Jonquera fins als territoris més enllà de l'Ebre, la Via Augusta era l'eix de comunicació principal en aquesta regió. El seu recorregut està ben documentat a través de l'itinerari d'Antoní, els vasos de Vicarello i diversos mil·liaris. Iniciava a Ruscino (actual Castellrosselló, Perpinyà), creuant la serra de l'Albera, probablement pel Portús, i seguia per Gerunda (Girona), arribant a la zona de la Tordera on es bifurcava. Una branca cap a Arrahona (Sabadell) a través del Vallès, i l'altra pel Maresme seguint el camí del Mig actual, passant per Iluro (Mataró), Baetulo (Badalona), i Barcino (Barcelona), retrobant-se amb la primera branca a Ad Fines (Martorell).

Si es posa el focus al seu pas pel municipi de Gelida, és difícil precisar punts exactes del seu pas pel terme. No obstant això, fossilitzat en la toponímia han quedat algunes evidències simptomàtiques del pas de la Via al poble com per exemple Sant Salvador de la Calçada sembla que estaria referenciant-se a la Via. També restes arqueològiques evidents de la romanització de l'àrea poden vincular-se a la influència de la Via com la vil·la romana de la vinya de les Parets prop de can Pasqual, i diversos vestigis trobats tant en aquesta finca com a la vinya propera a la Ferreria. Alguns dels materials han estat dipositats per l'Associació

d'Amics del Castell perquè estiguin exposats al celler de can Pasqual.

Bibliografia

A.A.V.V. (2005): "Pla Director Supramunicipal de Sostenibilitat". Edita: Mancomunitat de Municipis de l'Alt Penedès. (Suport CD-ROM).

AGUILERA, Antonio i POU, Josep (1990). Informe: Memòria de la campanya d'excavació de la Vinya de les Parets (Gelida, Alt Penedès). Generalitat de Catalunya. Direcció General de Patrimoni Cultural. Area de Recerca i Coneixement. 1990.

BOHIGAS, Miquel; NAVARRO, Rosario; VIVES, Miquel (1992): "Aportaciones al estudio de la Vía Augusta a su paso por el Penedès". El Miliario Extravagante, Cadis, 38, pp. 17-24.

CARAFÍ, Enric (2018). "L'arxiu Gelidenc va endavant i no s'atura". Programa Festa Major 2018, pp. 64-72.

GARCIA, Irene SUBIRANA, Dani (2022). "Eixamplant els límits històrics de Gelida. El cas de la Vinya de les Parets". Programa de Festa Major 2022. pp. 75-83.

MAURI, Alfred (2021). "Arqueologia a Gelida". Programa Festa Major 2021. pp. 16- 19.

Enllaços d'interès:

[Via Augusta del Penedès](#)

[Programa de Festa Major 2021](#)

[Programa Festa Major 2022](#)

